ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Նամակ կամ որ և է գրութիւն
պէտք է ուղղել առ
Տնօրէնութիւն ԱՐՇԱԼՈՅՍ Լրագրի
ԳԱՀԻՐԷ (Եգիպտոս)

Adresse:
E. TOROSSIAN
Direct.-propr. du journal Arménien
ARCHALOUYCE
LE CAIRE (EGYPTE)

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

ԼՐԱԳԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան ողջ դահեկան 60
Վեցամսեայ » 35
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐ
Տարեկան Ֆրանք 20
Վեցամսեայ » 12

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆԸ ԿԱՆԽԻԿ
և Թղթատարի ծախքը
խմբագրութեանս վրայ է։

Խմբագրութեանս ուղղուած գրութիւնք
ետ չեն տրուիր։

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ
կանխիկ վճարելի են։

ԱՆԱԿՆԿԱԼԻ ՄԸ ՀԱՆԴԷՊ

Ֆրանսական ազգը երբեմն ունի անակընկալներ զորս ի հարկին երեւան կը հանէ… և ահա՛ւասիկ նոր անակնկալ մը՝ որ Ֆրանս և Թուրք ներկայ պայքարին առթիւ, ֆրանսական թերթերը կը հրատարակեն՝ ռոմանական գոյն մը տալով անոր։

Այս անակնկալը, Եթէ կարի հետաքրքրական, յիշեալ թերթերէն քաղելով, մենք ալ կը ներկայացնենք Արշալոյսի այս սիւնակներուն մէջ, հաճոյք մը պատճառելու համար մեր ընթերցողներուն։

Թէ՛պէտ —կ՚ըսեն Ֆրանսացիները— առջի բերան շա՛տ տարօրինակ պիտի երեւնայ՝ այս անակնկալը, թէ՛պէտ շատերուն անհաւատալի պիտի թուի, սակայն կատարեալ ճշմարտութիւն մըն է որ, արդի Օսմանեան Սուլթան՝ Վեհ. Ապտիւլ–Համիտ Բ.ին երակներուն արեան մէջ քանի մը կաթիլ ֆրանսական արիւնը խիստ լաւ խառնուրդ մը յառաջ բերած է։ Իր մեծ մօրը մայրը, այսինքն՝ Սուլթան Ապտիւլ–Համիտ Ա.ի կիներէն մին՝ արդա՛րեւ ֆրանսուհի մըն էր՝ փոքր Անդիլեանց Մարդինիկ կղզիէն՝ Օրիորդ Էմէ Տիւպիւք տը լա Րիվըրի (Mlle. Aimée Dubuc de la Rivery) որ Ժօզէֆին տը Պօհարնէին (Joséphine de Beauharnais) մէկ ազգականն է։

Ո՛վ որ կարդացած է Նաբոլէօն Ա. պօնաբարդի պատմութիւնը՝ գիտէ թէ Ժօզէֆին՝ որ նոյնպէս Մարդինիկ կղզեցի էր, Պօհարնէ Դերկոմսին ամուսինն ըլլալէ ետքը, այս վերջինը երբ գլխատուեցաւ, ամուսնացաւ Նաբոլէօնի հետ՝ երբ սա՝ տակաւին զօրապետ էր, և յետոյ, եղաւ Կայսրուհի Ֆրանսայի՝ 1804 թուականին, թէպէտ Նաբոլէօն Պօնաբարդ արձակեց զինքը 1809ին՝ զաւակ չունենալուն համար իբրև ժառանգ ֆրանսական Գահուն։ Ահա՛ սոյն Ժօզէֆինին մօտիկ մէկ ազգականն է Օր. տը Րիվըրի։

Հիմայ տեսնենք թէ այդ գաղթածին սիրուն ֆրանսուհին, ի՛նչ վիպային պարագաներու տակ, գնաց ինկաւ Թրքական Պալատը՝ ի Կ. Պօլիս։

Օրիորդ Էմէ տը Րիվըրի տակաւին տասը տարեկան էր, երբ իր ազգականներէն մէկուն հետ Ֆրանսա գնաց դաստիարակութիւն ստանալու և մտաւ Այցելական Ուխտի Կուսանաց (Dames de la Visitation) Մենաստանը՝ Նանդի մէջ։

Տասնըութը տարեկան հասակին մէջ թողուց մենաստանը ու Մարսիլիայէն նաւ մտաւ Մարդինիկ վերադառնալու՝ իր ծընողացը քով։

Հազիւ մէկ օրուան ճամբայ հեռացեր էին Մարսիլիայէն՝ նաւը՝ որուն յատակէն ծակ մը բացուած էր, տակաւ ջուր առնելով՝ սկսաւ ընկղմիլ, սակայն, բարեբախտաբար, ուրիշ նաւ մը՝ որ Մաեօրգա կ՚երթար, աղէտալի տեղւոյս վրայ հանդիպելով, իր մէջն ընդունեց նաւաբեկեալները՝ որոնց հետ էր նաև մանկամարդ Էմէն, և ահա՛ ասկէց կը սկսի դժբախտ Օրիորդին արկածալից Ոդիսականը (l'Odyssée)։

Ալեքներու կատաղութենէն հազիւ ազատուած՝ օր մը կամ երկուք նաւարկելէն ետքը, Ալճերիացի ծովահէններ նաւուն վրայ յարձակեցան և ուղևորներուն հետ անոնց ունեցածը չունեցածն ալ իրենց նաւը լեցնելով, Ալճերի ուղղուեցան և հո՛ն իբրև գերի վաճառեցին ամէնքն ալ։

Օրիորդ տը Րիվըրի բնականաբար ազատ չի մնաց այս գերեվարութենէն՝ միայն թէ՝ իր միւս ընկերներէն տարբեր, լաւագոյն բախտի մը հանդիպեցաւ, ըստ որում Ալճերիոյ իշխանը (Dey) հիանալով անոր սիրուն և չքնաղ գեղեցկութեանը վրայ, ինքը գնեց զայն՝ բայց առա՛նց երկար ատեն իր քովը պահելու այդ անգուգական գանձը. ընծայ խրկեց Սուլթանին՝ Կ. Պօլիս, ուր կը տիրապետէր Ապտիւլ–Համիտ Ա. որ, իբրև արժանաւոր նախապապը իր արդի Թոռնորդւոյն՝ Ապտիւլ–Համիտ Բ.ի, կիները ճանչնալու մասին շա՛տ վարպետ ըլլալով՝ սքանչացաւ մանկամարդ գեղուհիին գեղոյն վրայ ու զայն ոսկեվանդակ չքեղ սենեակի մը մէջ փակելով՝ իր ամենասիրելի աչքին լոյսն ըրաւ։

Մարդ չի գիտեր թէ ի՛նչ եղաւ այս գեղադէմ աղջկան վիճակը արքայական պալատին մէջ, բայց՝ կ՚երեւակայենք թէ զըւարթ օրեր չէ՛ անցուցած, վասն զի իր կայսերաշուք ամուսինը թախծադէմ մարդ մըն էր՝ ինչպէս Պատմութենէն գիտենք. հինաւուրց գեղագրող մը՝ որ իր ամբողջ կեանքը գունաւոր մելաններով Գուրան օրինակելու նուիրած էր, հետևաբար խեղճ սիրանոյշը չէր կրնար միտք յօդնեցնել աստուածաբանական այդ ուսման։ Մանաւանդ որ Ապտիւլ–Համիտ Ա.ի թագաւորութիւնը շա՛տ ալեկոծ էր. ծանրակշիռ դէպքեր պատահեցան, արիւնալից պատերազմներ տեղի ունեցան և Օսմ. Պետութեան ձեռքէն շատ երկիրներ Օտարին անցան, և այս ամէնուն հետևանքն եղաւ Ապտիւլ–Համիտ Ա.ի մահը 1789ին՝ որուն յուղարկաւոր թափօրը կազմեցին միմիայն թշուառութիւններ։

Ասոր մէկ հատիկ որդին էր Սուլթան Մահմուտ որ առաջնութեան օրէնքին համեմատ, հազիւ քսան տարի ետքը յաջողեցաւ Գահակալել և ասոր Բուն մայրն էր յիշեալ ֆրանսուհին՝ որ Վալիտէ–Սուլթան տիտղոսը ստացաւ և այդ բարձրագոյն պատիւին վայել ամէն փառք ու պատիւ վայելեց։

Մահմուտ երբ Գահը բարձրացաւ, համաձայն իր մօրը պատուական խրատներուն, Պետութիւնը զօրացուց, բարենորոգումներ ըրաւ և բազմաթիւ զեղծումները ջնջեց իսպառ Թուրքիայէն։ Իր մօրմէն օժտուած գեղեցիկ բարեմասնութեանց շնորհիւ, ազատ գաղափարները, քաղաքագէտ հանճարները վարդ գտան երկրին մէջ ու վարձատրուեցան։ Մայրենի աջակցութիւնը բնաւ չ՚դադրեցաւ Մահմուտի թագաւորութեան ատեն, այլ, ընդհակառակն, կենդանի խրախոյս մը հանդիսացաւ անոր ամէն ջանքերուն՝ Թուրքիոյ վերականգնմանը համար։

Մօրմէ յորդի ծննդական սոյն վիպային յաջորդութիւնը, թէպէտ քիչ մը հեռու, սակայն խնամեկան կացութիւն մը դրած Թուրքիոյ ներկայ կայսեր՝ Սուլթան Համիտ Բ.ի և Ֆրանսայի վերջին Կայսեր՝ Նաբոլէօն Գ.ի միջև՝ որուն մամը կը համարուի Նաբոլէօն Պօնաբարդի կինը՝ Ժօզէֆին՝ արկածեալ Էմէ տը Րիվըրիի մօտ ազգականուհին։

Բայց ազգականութիւնը միշտ սիրոյ և համակրանաց կապ մը չի՛ կրնար ըլլալ։ Նաբոլէօն Գ. որ քիչ մը ծանօթութիւն ունեցաւ Թուրքիոյ արդի Սուլթանին հետ, չենք կարծեր որ այնքան համակրեցաւ անոր։

Երբ, 1867ին, Սուլթան Ապտիւլ–Ազիզ Բարիզ եկաւ տիեզերական Արուեստահանդէսը տեսնելու, Թիւյըրիի պալատին մէջ, ի պատիւ Օսմ. Սուլթանին, արտակարգ շըքեղ ընդունելութիւններ եղան։ Ապտիւլ Ազիզ իր հետը բերած էր երկու եղբօրորդիները՝ Մուրատ՝ որ այն ատեն գահաժառանգ էր և հիմայ գահազուրկ, և, Համիտ՝ որ ներկայ կայսրն է Թուրքիոյ ճակատագրին։

Շքեղ Պարահանդէսի մը մէջ, օր մը, Նաբոլէօն Գ. երկար ատեն խօսակցեցաւ Մուրատի հետ ու մօտէն ուսումնասիրեց անոր բարի տրամադրութիւնները, աւելի ուզեց նոյնպէս խօսելու Համիտին հետ ալ՝ որուն, կարծես, չի համակրեցաւ երբէք, վասնզի Մեծ–Եպարքոս Ֆուատ բաշային՝ որ Սուլթանին հետ ընկերացեր էր, ըսած էր թէ՝ ահագին տարբերութիւն մը կը գտնէ երկու Թուրք կայսերազուններուն միջև։ Կ՚ըսեն թէ՝ յետոյ Սուլթան Համիտի ականջը հասնելով Նաբոլէօն Գ.ի այս խօսքը, սկսաւ ծայրայեղ հակակրութիւն մը տածել իր սրտին մէջ անոր նկատմամբ։

Այսու հանդերձ չի համակրեցաւ ֆըրանսայի կայսրութեան անկմանն ու Հանրապետութեան վերականգնմանը, ըստ որում Սուլթան Համիտ՝ բառին ամրապինդ նշանակութիւնովը՝ ասիական բռնակալ, կը քստմնի հանրապետութեան անունէն՝ իբրև նշանակ, յաչս իր, գաղափարաց ապականութեան և յարաճուն յեղափոխական շարժումներու…։ Հետևեալ փոքրիկ պատմութիւնը՝ զոր ստոյգ աղբիւրէ մը կը քաղենք, բաւական է իբրև ապացոյց ներկայանալ այս ճշմարտութեան։

Պուլանժէական շփոթութեանց ամենասաստիկ միջոցին էր, Ապտիւլ–Համիտ՝ որ ուշադրութեամբ կը գիտէ օտար պետութեանց մէջ պատահած ամէն շարժում, բնականաբար իր խորին ուշադրութեան առարկայ ըրած էր զօրավար Պուլանժէի ամէն գործերն ու շարժումները, և կը փափաքէր որ Պետական ամենածանր հարուած մը ծագի այն շարժումներէն՝ ֆրանսայի։

Այն ատենները, Սուլթան Համիտ, իր առաջին Սենեկապետ Հաճի Ալի Պէյի միջոցաւ, ձեռքի տակէ հեռագիր մը քաշել տուաւ Բարիզ, իրեն հաւատարիմ բարձրաստիճան անձի մը ուղղեալ, որ, ի հարկին, ո՛րքան դրամ պէտք ըլլայ՝ Պուլանժէի տըրամադրութեան տակ դնէ՝ ֆրանսական Հանրապետութիւնը տապալելու նպատակաւ։ Բայց, դժբաղդաբար Ն. Կ. Վեհափառութեան համար, այս երրորդ Հանրապետութիւնը կանգուն մնաց և, ի լրումն հեգնութեան, պուլանժէութեան մնացորդ մը՝ Պ. Գօնսդան, անձամբ ներկայացուց ֆրանսական հանրապետութիւնը, Վօսփորի ափանց վրայ, Վեհ. Ս. Համիտի քով։

MEROWIG

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Երեք տարուան երկար լռութենէ մը յետոյ, Եւրոպական թերթերը կ՚սկսին վերստին զբաղիլ Հայկական Խնդրով։ Մենք սակայն ա՛յնքան յուսախաբութիւններ կըրած ենք աս վերջին վեց եօթը տարուան ընթացքին մէջ որ տարակոյսի ժպտով մը կը հիւրընկալենք պետութեանց ոմանց, մանաւանդ Ֆրանսայի «Գործունէութիւնը» ի նպաստ մեր դատին, սպասելու ենք Ֆրանքօ–Թուրք պայքարին կարգադրութեան՝ չափելու համար Ֆրանսայի անկեղծութեան աստիճանը։

Մեզի համար սակայն ամենէն սխալ քաղաքականութիւնն է այս կամ այն ծայրահեղ մտածութեան դիմել։ Ո՛չ արտակարգ խանդավառութիւն ու ալ յուսակըտուր վհատութիւն ունենալու ենք։ Մեր փորձառութիւնը ներշնչելու է մեզի առողջ դատողութիւն մը որ ուրիշ բան չի կրնար նշանակել բայց եթէ պարագաներու փոփոխութիւնը լրջօրէն ուսումնասիրել, վտանգալից յախուռն ձեռնարկներու մէջ չի նետուիլ և օգտուիլ ջանալ քաղաքական նպաստաւոր կացութիւններէն։

Ստորեւ կը հրատարակենք Եւրոպական մամուլին հաղորդուած հեռագիրները Հայկական նոր ջարդերու մասին։ Թէև ջարդերու լուրերը ոչինչ ունին մխիթարական իրենց մէջ, բայց սա տեսակէտով միայն իրենց կարևորութիւնն ունին, որ տարիներէ ի վեր Հայաստանի կացութեամբ չէր զբաղուէր Եւրոպական Մամուլը, չի նայելով որ գրեթէ միշտ սաստ անդ ջարդերը անպակաս էին, մինչդեռ այսօր Տարօնոյ և Երզրումի վերջին դէպքերը մամուլի մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ դարձած են վերստին, ինչ որ կ՚ապացուցանէ թէ Տէրութիւնք, տակաւին չի գիտցուիր ի՛նչ նպատակաւ, կուզեն Հայկական Խնդիրը Սեղանին վրայ դնել։

*
* *

ՀԵՌԱԳԻՐ ՊՈԼԻՍԷՆ

16 Սեպտ. 1901

Սուլթանը Նախարարական շրջաբերականաւ մը ծանուցած է կուսակալներուն թէ իր փափաքն է որ երկրին ամէն կողմը կատարեալ խաղաղութիւն և անդորրութիւն տիրէ և ամէն ազգի ու կրօնի պատկանողներուն համար արդարութիւն ի գործ դրուի անխտիր, ժողովրդին կեանքի ապահովութեանը հոգ տարուի։ Ո՛ և է խռովութիւն պատահած ատեն ամբոխին միջամտութիւնը արգիլուի և խաղաղութիւնը միմիայն պետութեան ձեռքովը վերահաստատուի։ Հանրային դժգոհութեան և ժողովուրդի զանազան տարրերուն միջև կռիւի տեղի տըւող պատճառները բարձուին։

Այս շրջաբերականը արդիւնք է վերջերս Մուշի և Կարնոյ մէջ տեղի ունեցող դէպքերուն, զի Սուլթանը կը վախնայ որ տէրութիւնք հաւաքական միջամտութիւն մը չընեն։

ՀԵՌԱԳԻՐ ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ

17 Սեպտ. 1901

Բօլիթիշէ Քօռէսբօնտէնցի թերթին տեղեկութեանց համեմատ Մուշի մէջ կատարուած կոտորածի մը մասին հրապարակ հանուած զրոյցը հաստատուած է։

Օգոստոսի վերջերը, երբ Սալիհ բաշա Սասուն կը գտնուէր նոր զօրանոցներու շինութեան հսկելու, հայերը արդէն մեծ մտահոգութեան մէջ էին, զի կը վախնային որ այդ զօրանոցներու շինութեան հետեւանօք նորանոր վտանգներու ենթարկուէին, մանաւանդ թէ տեղական կառավարութիւնը քրդերու չարագործութեանց կը գործակցէր։

Միեւնոյն ատեն զրոյց կար թէ՝ Քրդերը հայերուն դէմ շատ գրգռուած էին։ Քրդերու այս գրգռութիւնը աւելցած էր Սալիհ բաշայի ներկայութեամբ, որ փոխանակ խաղաղասիրական միջոցներ ձեռք առնելու՝ Սասնոյ հետ աւելի արտաքին յարաբերութիւն խզեց զինուորական շղթայով մը որ մեծագոյն մասամբ Քրդերէ կը բաղկանար. ասպարագան հայերու մտահոգութիւնը աւելցուց։

Զարդերու զրոյցները հետզհետէ աւելի հաստատութիւն կը գտնեն Կարնոյ և Խարբերդի Թուրքերուն կողմէ տրուած տեղեկութիւններով։ Այս տեղեկութեանց համեմատ հայ յեղափոխականները կ'ամբաստանուին թէ Մուշի տաճկական թաղը հրդեհի տալ ուզած ըլլան և յեղափոխականաց ու օսմանեան զօրքերուն միջև ընդհարում մը տեղի ունեցած ըլլայ, յորում երկու կողմէն բազմաթիւ վիրաւորեալ և մեռեալ ինկեր են և թէ վերջապէս յեղափոխականները Սասուն ապաստաներ են և նոր շինուած զօրանոցներէն մի քանին օդը հաներ են մէջի զօրքերով միասին։ Հայկական շրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքն է որ անպատճառ կոտորած տեղի ունեցած ըլլալու է Սասնոյ մէջ։ Պատերազմական նախարարին հրամանաւ Երզինկայի 4րդ. զօրաբանակին հրամանատար Զէքի բաշա ութը գումարտակ զօրք ղրկած է ի Մուշ։

Ըստ Բօլիթիշէ Քօռէսբօնտէնցի, տակաւին որոշ մանրամասնութիւններ չ'կան Մուշ և Սասուն պատահած դէպքերու մասին։

*

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ՊՕԼԻՍԷՆ

17 Սեպտ. 1901

Կարինէն հասած տեղեկութիւններ կը հաղորդեն թէ Մուշի մէջ սոսկալի արիւնահեղութիւն, հրդեհ և աւարառութիւն տեղի ունեցած է. մանրամասնութիւնք կը պակսին։

Սասունի կացութիւնը վերջին ծայր վտանգալից է։ Ֆրանսական դեսպանատունը մասնաւոր փութկոտութեամբ տեղեկութիւններ կը հաւաքէ հայկական գործերու մասին։ Բ. Դուռնէն պահանջք ունեցող բոլոր ֆրանսահպատակներուն հրահանգ տրուեցաւ մանրամասնութիւնները դեսպանատան հաղորդել։

Պ. Զինովիեֆ որ Բարիզ պիտի մեկնէր, իր ուղեւորութիւնը ամիս մը յետաձգեց։

* * *

19 Սեպտ. 1901

Հայաստանէն նոր տեղեկութիւն հասած չէ։ Աս տեղ կատարեալ համոզում կը տիրէ որ Թուրքերուն նպատակն է Սասունի Հայերը բնաջինջ ընել, ըստ որում զինուորական իշխանութիւնը Սասունի լեռներուն շուրջը զօրանոցներ կը շինէ և զանոնք մարտկոցներով կ'ամրացնէ, այս կերպով կատարեալ ցանցի մը մէջ առնելով Սասունը։ Զարմանալի է որ Քիւրտերը մեծապէս կ'ատեն այդ զօրանոցներու գոյութիւնը։

Բաղէշի կուսակալութեան մէջ շատ մը հայեր Ռուսաստան եղած են, Ռուսական պաշտպանութիւն վայելելու համար։

ԱԶԴ

Գալաթիոյ երկսեռ Վարժարանի տարեկան մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Խաչվերացի յաջորդ կիրակի օրը, 6 Հոկտեմբեր, Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ մէջ, կէս օրէ յետոյ ժամը 3ին։

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԷՀԷՄՄԷՏ ԱԼԻԻ ՄԷԿ ՏԵՍԻԼՔԸ

Եգիպտոսի բաշան, Մէհէմմէտ Ալի, մեծ բաշան, ինչպէս կը յորջորջուէր յիսուն տարի առաջ, երկայն կեանք մ'ունեցաւ եւ ժամանակ մը կենդանի մեռեալ մ'եղաւ։

Այս արտակարգ մարդը, Մակեդոնիոյ խուժանին զաւակ, իր հնարագիտութեամբ, իր քաջութեամբ, իր կարողութեամբ հետզհետէ բարձրացաւ եւ տիրապար իշխեց բազմաբեղուն Եգիպտոսի, Սուտանի, Սուրիոյ վրայ, ինչպէս նաեւ Արաբիոյ խորհրդաւոր անապատներուն վրայ։ Եւրոպան եւ Արեւելքը սքանչացուց իր խիզախ յաղթութիւններով, եւ Պօլսոյ Սուլթանը սարսռեցաւ իր գահին վրայ երբ Մէհէմմէտ Ալիի բանակները, իր որդւոյն առաջնորդութեամբ, Գօնիայի եւ Նիզիպի պատերազմներուն մէջ յաղթեցին եւ ցրուեցին այն զօրագունդերը, զորոնք անոր դէմ փութացուցած էր իրենց Վեհապետը։ Փոքր Ասիոյ մէջ տարած յաղթութիւնները՝ ճամբաներ բաց կը ձգէին իրեն առջեւ, եւ՝ եթէ Եւրոպան չ'միջամտէր՝ անհրկբայապէս կը գրաւէր Պօլիսը՝ բայց Արեւմտեան տէրութիւնները վախցան այնպիսի քաջի մը Վոսփորի ափանց վրայ սրմատանալէն, ուր՝ Մօհամմէտ Բ.ի այլասերած սերունդին տեղը գրաւելէ ետքը՝ կրնար սպառնալ նոր փայլ մը տալ դալկացած մահիկին։

Անոր այս յառաջխաղացումը կասեցնելէ ետքը, ինքը պետ եւ հիմնադիրը ճանչցուեցաւ այն հարստութեան որ այսօր Բրիտանական լուծին տակ ընկճելու վրայ է։

Այն մեծ խելքը, որ ընդհանուր քաղաքականութեան ամէնէն կնճռոտ խնդիրները ընդգրկած, բազմութիւնները կառավարելու եւ իր կամքը անոնց յարգել տալու գաղտնիքը գտած էր, ընկճեցաւ ժամանակին ձեռքին տակ եւ իր անցեալ կորովէն պահեց միայն տարտամ ցոլք մը, որ մերթ ընդ մերթ զարմանալի բարձրութեամբ եւ մեծութեամբ կը փայլէր։

Անոր անուրջներուն, բանդագուշանքներուն մէջ կը նշմարուէր բան մը այն գեղանշոյլ վերջալոյսէն, որ կը յաջորդէ արեգակնափայլ եւ լուսապայծառ ամառնային ցերեկի մը։

Այն վայրկեաններուն մէջ, կը ճառէր իր Հնդկական բանակներուն վրայ, որոնք Բրիտանական գոռոզ յաջողութեան դէմ կը մաքառէին, եւ անոնց անյագ փառասիրութիւնը վերջապէս կը սանձէին, կը խօսէր այն անթիւ զօրքերու վրայ, զորոնք Ֆրանսա խրկած էր իր բարեկամ Լուի-Ֆիլիբին վերադարձնելու համար իր արքայական գահը, զոր խաժամուժային փոթորիկ մը անոր ձեռքէն խլած էր չարաղէտ օր մը։ Իր դրօշակը ակնածելի կը տեսնէր բոլոր ծովերու վրայ, եւ իր բազմաթիւ մարտանաւերը կը ճեղքէին ալիքները եւ՝ Արեւմուտքէն անդին՝ Ովկէանի ընդարձակածաւալ ջուրերուն մէջ իր զօրութիւնը կը հռչակէին։

Այս մտածումներով կը խզէր երբեմն այն լռութիւնը, որուն մէջ ընկղմած կը մնար սովորաբար. մտածումներ՝ զոր մեծ ճաճոյքով կը ընդլայնէր իր պահապան ծառայներուն առջեւ, որոնք մտիկ կ'ընէին սքանչացած եւ վշտահար։

Ըստ ընդունուած աւանդութեան մը, չատեր ծածկատեսութեամբ օժտուած կ'ենթադրէին զայն, եւ նոյն իսկ երբեմն անոր խորախորհուրդ պատգամախօսութեան ապացոյցները կը կարծէին տեսնել։

Ալեւոր բաշան համեմատաբար կորովի էր եւ ընդհանրապէս հանդարտ կ'անցնէր գիշերները։ Սակայն գիշեր մը կը պառկի, կը քնանայ եւ ընդոստ կ'արթննայ. տարօրինակ եւ դժնդակ տեսիլք մը անոր քունը վրդոված էր։

Թիկնապահները կը կանչէ. իր սպասաւորները. ներքինիները, ջահակիրները պատրաստել կուտայ եւ ——ինչ որ անսովոր է Գահիրէի մէջ — կէս գիշեր կառք կը մտնէ, միջնաբերդէն կը մեկնի իր շքեղ հետեւորդներով. եւ՝ օդերեւոյթի մը պէս սրընթաց՝ կը վազէ տունը Խուրշիտ բաշային որ իր մեծափառ օրերուն մէջ՝ իրեն ամենասիրելի մամլուքը, արտաքին խորհրդականը եղած էր։ Երբ բնակարանին առջեւ հասաւ, իրեն քով կանչել տուաւ զայն։

Խուրշիտ վրդովուած. մտատանջ, սիրտն եւ հոգին տրամաթախիծ բնազդումով համակուած կը վազէ։ Այնպիսի անպատեհ ժամանակ մը իր վեհապետին այցելութիւնը ի՞նչ կը նշանակէր։

Մէհէմմէտ Ալի երբ զայն տեսաւ, յուզուած ձայնով ըսաւ.

—Կառքիս մէջ նստէ, քովս նստէ, զաւակ, մօտիկս։

Եւ զայն սրտին վրայ կը սեղմէ, արտասուքին կը համբուրէ։

—Իմ բարի, իմ սիրելի Խուրշիտս, որքան բաղձացած եմ քեզ տակաւին տեսնելու, կ'ըսէ՝ աչքերը արտասուալի։ Կը վախնայի որ ուշ հասած չ'ըլլամ. որովհետեւ քիչ ատենէն իրարմէ պիտի զատուինք. քեզ պիտի կորսնցընեմ, սիրեցեալ զաւակս, քեզ պիտի կորսնցնեմ։ Մեր բաժանումը մօտալուտ է, աւա՜ղ, խիստ մօտալուտ։ Պահ մ'առաջ, մահուան հրեշտակը երեւցաւ ինծի։ Մայլ էր ճակատը եւ իր չարաշուք աչքերը վրաս յառած էին։

—Ո՞րպիսի աղէտք ծանուցանելու համար քովս խրկուեցար, հարցուցի անոր. իմ մօտալուտ վախճա՞նս, այնքան երկար ապրեցայ որ պատրաստ եմ քեզ հետեւելու, կրնաս զիս առնել։

Մահապուժարերը՝ տխրադէմ, լռակաց եւ անհաշտ՝ ինծի նայելէ չ'էր դադրեր։

—Միթէ իմ իններէս մի՞ն պիտի ըլլայ քու զոհդ, շարունակեցի։

—Ո՛չ, ըսաւ վերջապէս, ուզածս Խուրշիտըն է։

—Խուրշի՛տ, կրկնեցի՝ սարսափահար...

Շատ ու շատ աղաչեցի, պաղատեցի, բայց անողոքելի մնաց։ Ո՛վ իմ հոգիս, ո՛վ ոսկրներուս ծուծը, քեզ վերադնելու համար, անոր առաջարկեցի իմ գանձերս, իմ կանանցս, իմ բանակներս, նոյն իսկ իմ որդիս Իպրահիմը՝ բայց ի զուր, չ'կրցայ համոզել։ Ալ պէտք է որ համակերպիս Աստուծոյ կամքին իմ բարի Խուրշիտս, պէտք է որ ինքզինքդ յանձնես քու ճակատագրիդ. քանի որ ոչինչ կրնանք ընել անոր դէմ։ Բայց չ'ուզեցի որ այս բաժանումը. որ սիրտս կը կեղեքէ, տեղի ունենայ առանց քեզ անգամ մ'ալ թեւերուս մէջ սեղմելու։ Իմ դըժբաղդութեանս մէջ, գէթ մխիթարութիւնն ունեցայ ուշ չ'հասնելու, այո՛, ուշ չ'հասնելու ինչպէս որ կը վախնայի։ Ճակատագրիդ յանձնուէ, Խուրշիտ եւ ասիկօ։

Մէհէմմէտ Ալի իր պալատը դարձաւ։ Խուրշիտ իր տունը գնաց, եւ հետեւեալ օր, արշալոյսին մեռած էր...։

Այս դէպքը խորապէս ազդեց Գահիրէի վրայ եւ երկար բարակ մեկնաբանուեցաւ։

Տէրունի բաշային համբաւը ստացաւ նոր նուիրագործում մը, որ թերեւս դրօշմը կը կրէր այն անբացատրելի յոյզին, զոր հոգւոյն մէջ կը նետէ ինչ որ տարօրինակ է եւ խորհրդաւոր։

Թարգմ. Պ. ԱՇԻՅԼ ՖՈՒԳԻԷ

ՔՐԻՍԹԻԱՆ Թ· ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Անցեալ շաբաթ « ընտանեկան հաւաքում » մը տեղի ունեցած է որ իր վրայ հրաւիրած է բոլոր աշխարհիս ուշադրութիւնը եւ որ պատմութեան մէջ փոքրիկ յիշատակման մը արժանի է։

Քօբէնհակի մօտի Ֆրէտէնսպուրկի հին դղեակին մէջ, Տանիմարքի պատկառելի Թագաւորը Քրիսթիան Թ. իր շուրջը բոլորած է իր ընտանիքին անդամներէն շատերը, որոց ամենն ալ կայսր կամ Թագաւոր են։

Արքայական սեղանին շուրջը նստած էին, Ռուսիոյ կայսրը եւ կայսրուհին, Շուէտ-Նորվէկիոյ Թագաւորը, Ռուսիոյ մահընկալ կայսրուհին, Յունաստանի Թագաւորը եւ Թագուհին, Անգլիոյ Թագաւորը եւ Թագուհին, եւն. առանց հաշուելու գահաժառանգ իշխանները եւ դուքսերը։

Ասիկա Թագակիր գլուխներու ամենագեղեցիկ հաւաքումներէն մէկն է որ երկար ժամանակէ ի վեր տեղի ունեցած չէր, եւ ամէնէն աւելի, Քրիսթիան Թագաւորը այդ օրը իրաւունք ունեցաւ կրելու իր ընտանի մականունը « Եւրոպայի աները » որ իրեն տուած է եւրոպայի ժողովուրդը։

Տանիմարքի փոքրիկ Թագաւորութիւնը կրնայ հպարտ ըլլալ, ինքն ալ եւ ըսել թէ՝ եթէ իր տարածութիւնը Ֆրանսայի Շամբանիը եւ կամ Բրօվանս նահանգներուն մեծութեան չի հաւասարիր, սակայն աշխարհիս վրայ իր ազդեցութիւնը 7 միլիօն քառակուսի քիլոմէթրի վրայ կը տիրապետէ, Նաբոլէօն իսկ այդչափ ընդարձակ ազդեցութիւն երազած չէր։

Արքրկայ կեանքը ամենամանրամասն ճշգութեամբ կարգադրուած է Ֆրէտէնսպուրկի դղեակին մէջ, եւ որչափ որ ալ ըլլայ Թագաւորներու եւ Թագուհիներու քանակութիւնը յայտագիրէն բան չեն փոխեր։

Առաւօտեան ժամը 8 ին ամեն մարդ կ'արթննայ հին դղեակին մէջ, եւ զանգակ մը — դաշտային զանգակ մը — նախաճաշին պատրաստ ըլլալը կ'իմացնէ։ Վեհապետները եւ իրենց զաւակները այն ժամանակ սեղանատուն կ'իջնան առաջին յարկը եւ միասին իրենց նախաճաշը կ'ընեն։

Առաւօտեան միւս մասը նուիրուած է ֆիզիգական վարժութեանց, որովհետեւ Ֆրէնսպուրկի մէջ աշխատութիւն չ'կայ. միայն կը խօսին եւ կամ կը պտտին։ Ձիերը շատ կը սիրէ կառքով պտտիլ, Եդուարդ Է. քալել եւ կամ որսալ. Անգլիոյ Աղէքսանտրա Թագուհին հեծելանիւով եւ կամ չորեքաձի կառքով արշաւել. իսկ Շուէտի Օսքար Թագաւորը ձիով։

Ցորեկէն յետոյ ժամը 1 ին նորէն կը հաւաքուին մեծ սեղանին շուրջը եւ ժամը 3ին աւանդական սուրճը խմուելէն եւ շատ մը ծխափամփուշներու պարպուելէն յետոյ ընդհանուր պըտոյտ մը, « ընտանեկան » պտոյտ մը, տեղի կ'ունենայ յաճախ։ Հազուագիւտ չէ Քրիսթիան Թագաւորին կառապանութիւն ընելը, ինքն է որ կառաջնորդէ իր զաւակները. շրջակայքի գիւղացիները այս նուաղ սովորական տեսարանին ականատես կ'ըլլան, պրկէր տեսնալով որ իրը ճամբորդ կը կրէ իր մէջը եւրոպայի ամենամեծ ազգերու վեհապետները։

Ընդհանրապէս միայն Զարը չ'մասնակցիր այդ պտոյտներուն։ Անիկա նախադաս կը համարի դղեակը մնալ ու ծխել եւ կամ հանգստանալ ու ժամը 4 ին իր եղբօրորդիին եւ կամ հօրեղբօրորդիներուն հետ Լաուն թէննիս կը խաղայ։

Ժամը ճիշտ 7ին Տօմի սրահին մէջ ընթրիքը կը տրուի, դղեակին գմբէթին տակ, ուր 75 հոգի հանգստ կրնայ նստիլ։

Ժամը 10 ին, անոնք որ չեն վախնար թէ թէյը քուներնին փախցնէ, կրնան ձմեռուան պարտիզին մէջ թէյ խմել իսկ ժամը 11 ին ամեն մարդ իր մասնաւոր սենեակը կը քաշուի. եւ մէկիկ մէկիկ հին դղեակին լոյսերը կը մարին։

* * *

Իր այս կանոնաւոր սովորութեանց հետ ժուժկալութեամբ եւ պարզութեամբ է որ ծերունի Քրիսթիան Թագաւորը հակառակ իր 83 ձմեռներուն դեռ քաջառողջ է, եւ այսպիսի առողջութիւն մը ունի որ եւրոպայի շատ մը երիտասարդ վեհապետներու նախանձը կը շարժէ։

Ասկէց զատ Քրիսթիան արքային հին տեսակի վեհապետներէն է. դադրած է նորոյթի հետեւելէ։ Արքայական ձեւակերպութիւններէ կը սոսկայ, իր արքունիքէն վտարուած են, հանդէս, ներկայացում, զօրահանդէս եւն։ Աշխարհիս ամենածեր եւ ամենապատկառելի արքան ամէնէն պարզը, ամենէն համեստն է։

Քօբէնհակցիները կը տեսնան միշտ Տանիմարքայի Թագաւորը որ հանդարտօրէն ոտքով իր մայրաքաղաքին փողոցներուն մէջ կը շրջագայի, առանց հետեւորդի, իբր միակ պահակ ունենալով մեծ Դանիական շուն մը։ Շատ անգամ խանութներու ցուցափեղկերուն առջեւ կը կենայ, խանութներէն ներս կը մտնայ, եւ երբեմն ալ առած բաները կը սակարկէ, ապա միեւնոյն հանդարտութեամբ պալատ կը դառնայ առած բաները թեւին տակ բռնած։

Կը պատմեն թէ առտու մը Թագաւորը Քօբէնհակցի ապահովագրական ընկերութեան մը միջնորդին հանդիպեցաւ որն որ երկար ժամանակէ ի վեր կը ճանչնար։ Շատ ցուրտ էր եւ ծերունի միջնորդն ալ սոսկալի հազ մը ունէր։ Վեհապետը մեծ հոգածութեամբ անոր առողջութիւնը հարցուց եւ տեսնելով որ կրկին կը հազար՝

—Երթանք տաք բան մը առնենք, ըսաւ Թագաւորը հայրաբար, սա հազերնիդ կ'անցնի. ...ամենէն մօտ ճաշարան մը գացին եւ հոն երկու գաւաթ կրօկ խմեցին, գժբաղդաբար վճարելու պահուն Թագաւորը նշմարեց որ վրան դրամ չ'ունէր եւ թողուց որ միջնորդը վճարէ։

Ճիշտ է որ, հետեւեալ օրը, այս վերջինը չողակնով գնդասեղ մը ընդունեցաւ Թագաւորէն որ հարկաւ երկու կրօկ գինիէն աւելի կ'արժէր։

Կը պատմեն նմանապէս որ Թագաւորը օր մը հարթավայրէ մը անցած ատեն խոշոր հաւաքում մը տեսաւ. մօտեցաւ ու գործադուլ ընող գործաւորներ էին որք բաց օդին միթինկ մը սարքած էին։ Անմիջապէս զայն ճանչցան եւ իրեն տեղ բացին։ Բայց Քրիսթիան Թ. պնդեց որ ժողովքը շարունակուի իբր թէ ինք հոն չեղածի պէս։ Հետեւաբար գործաւորները իրենց վիճաբանութիւնը շարունակեցին, Թագաւորն ալ մէջ մտաւ. հիմնեցին թէ գործատէրները չէի՞ն կրնար օրականը աւելցնել։ Գործաւորները այո՛ ըսին, Թագաւորը ո՛չ պնդեց, Երկու կողմէն ալ կռոր մը տաքցան, վերջապէս ժողովքը գործադուլի շարունակութիւ քուէարկեց, բայց օրակարգին մէջ արձանագրուեցաւ թէ « գործաւորները անհունապէս շնորհակալ կ'ըլլային Թագաւորին այն անշահախնդիր եւ լուսամիտ խորհուրդներուն համար որ Ն. Վ. հաճած էր իրենց տալ։ »

Այս Թագաւորի տիպարը հայրերու եւ ամուսիններու ալ տիպար է։ Իր պարզութեան մէջ այնչափ յուզիչ բան չ'կայ, որչափ այն սէրը որ իրար կը միացնէր երկու արարածները, Քրիսթիան Թրդ. եւ Լուիզ Թագուհին։ Իր մահուանէն քիչ մը առաջ երբոր հիւանդութիւնը եւ յոգնութիւնը արդէն խորտակած էին վեհապետուհիին մարմինը, առտու մը տեսնուեցաւ որ Քրիսթիան Թրդ. մինակը ոտքով եւ վրան գլխաբաց [illegible] կը մտնար։ Տատանները հարցափորձեցին զայն պէտք եղած մեծարանքով, թէ արդեօք կը տառապէ՞ր եւ կամ թէ լաւ քնացած չէ՞ր։

Այն ժամանակ Քրիսթիան Թ. պարզապէս խոստովանեցաւ.

—Երէկ իրիկուն, սենեակէն ներս մտայ Թագուհիին որպիսութիւնը հասկնալու համար։ Թագուհին յայտարարեց որ եթէ գլուխը թեւիս չ'կրթնցնէր՝ չ'պիտի կրնար հանգիստ պառկիլ, բոլոր գիշերը թեւս Թագուհիին գլխին տակն էր, երբեք չ'քնացայ. բայց ուրախ եմ որ տիկինս հանգիստ ննջեց։ »

Ասկէց զատ Քրիսթիան Թ. իր կենդանութեանը իր վարձատրութիւնը արդէն առած է. իր երկրին մէջ շատ ժողովրդականութիւն վաստըկած է եւ իր զաւակները վրան հոգի կուտան. Տանիմարքի այդ փոքրիկ Թագաւորութեանը մէջ —որն որ ընկերվարութեան օրրանն է եւ որ մեծ մասամբ ընկերվարականներէ բաղկացած խորհրդարան մը, նմանապէս ընկերվարական նախարարութիւն մը ունի — ո՛չ հակաթագաւորական եւ ո՛չ ալ յեղափոխական կուսակցութիւն կայ. Ընկերվարականութիւն եւ անկեղծ հաւատարմութիւն դէպի իրենց վեհապետը երկու բաներ են որ այդ երկրին մէջ միասին կ'ընթանան ինչ որ հիմակուան դարուս մէջ շատ հազուագիւտ է։

ԼԵԻՈՆ

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

—o—

Հետըս՝ հաչտ առեն մը, խըռով հիմակ,
Գոգ՝ ամպերով սեւ, որոտն՝ ահարկու,
Պատգամները՝ չանթ, լոյսերը՝ փայլակ,
Երկինք մ'ունիմ ես քաղցր երազներու։

Ան՝ չաղով, չողով, ծաղիկով լեցուն
Կեանքի բուրաստանս կարկուտով զարկաւ,
Թափեց, կը թափէ յորդ անձրեւ ու ձիւն,
Հրած աւերներն դեռ չ'գըտած բուժ։

Ու՝ գիշեր, ցերեկ, —դաժա՛ն իրարմէ, —
Դիւահարներու պէս լեղապատառ,
Վազվըռտելէ չուրջս ու պառըչկտալէ՝
Քամիներ երբեք չ'են առներ դադար։

Ես՝ անպատըսպար անոնց դէմ, անձայն,
Դողդըղալով սառ կը կապեմ ցուրտէն,
Տեսնել հաչտութեան ինծի ծիծաղն,
Կը հառնիմ այն խեստ երկինքս գիտելէն։

26 Սեպտ. 1901 — ՔԻՈՒՍԱՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

—◎—◎—

Մենք մինչեւ ցարդ միամտաբար կ'ենթադրէինք թէ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւն կատարուած միջոցին, ժողովուրդը իր կողմէն կը ընտրէ Նախագահ մը եւ փոխ-Նախագահ մը. մինչեւ մեծ. Տիար Միհրան գալֆաեանէն կը տեղեկանանք որ ժողովուրդը միայն որոշ թըւով անդամներ կ'ընտրէ եւ այս վերջինք իրենց իրենց մէջ կը կազմեն դիւանը։

Մեր Ֆանրագիէ գլուխը այս պարզ ճշմարտութիւնը չէր կրցած ըմբռնել, բայց Տիար Միհրան Գալֆաեանի պէսած այնքան յատակ բացատրութեանէն յետոյ բնաւ պատճառ մը չունինք յարատեւելու մեր հին սխալին մէջ. ուստի այս առթիւ հրապարակաւ մեր խորին շնորհակալիքը կու գանք յայտնել նորին Մեծապատուութեան իր կարեւոր ծառայութեան համար զոր բարեհաճեցաւ մատուցանել մեզ, ուղղելով մեր Ֆանրագիէ սխալը։

ՖԱՆԹԷՋԻ

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

—o—

Առաջիկայ Հոկտեմբեր 1ին Թերթիս խմբագրատունը եւ տպարանը պիտի փոխադրուի Տարպ-էլ-Մէհտապիլ, Թիւ 43 տան երկրորդ յարկը։

ԼՐԱԲԵՐ-ԸՆԹԵՐՑԱՏՈՒՆ

—o—

... Խմբագիր «Արշալոյս» օրաթերթի Անտ

Կը խնդրենք որ հետեւեալ շնորհակալեաց գիրը հաճիք հրատարակել Պատ. Թերթիդ յառաջիկայ թուոյն մէջ։

Ընկերութեանս Գործ. Ժողովը պարտք կը զգայ հրապարակաւ իր շնորհակալութիւնը յայտնել քաղաքս եկեղ. հիւր գտնուող Մեծ. Տիար Տիգրան Էպէեանին, որ եղած պաշտօնական դիմումի մը պատասխանելով՝ հաճեցաւ մէկ Անգլ. ոսկի նուիրել։

Այս Ազգասիրաբար եղած նուիրատւութեան առթիւ, մեր զգացումներէն թելադրեալ չենք կրնար սրտի գոհունակութեամբ չ'արձանագրել հոս թէ՝ աշխարհի հեռաւոր կողմերը իսկ տարաբնակ մեր Պատ. հայրենակիցները գիտեն քաջալերել հաստատութիւն մը՝ երբ այն հիմնուած ըլլայ զարգացումի եւ յառաջդիմութեան սատարելու նպատակաւ։

Ի դիմաց Գործ. Ժողովոյ
Լրաբեր-Ընթերցատուն ընկ.
(ԿՆԻՔ)

Գահիրէ 25 Սեպտ. 1901

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

——

ՏԻԿԻՆ ՄԱՔՔԻՆԼԻ. — Վիէննայէն ըստացուած հեռագիրները կ'ըսեն թէ՝ Միացեալ-Նահանգաց հանգուցեալ Նախագահին այրին հիւանդագին վիճակի մը մէջ կը գտնուի, իր ողբացեալ ամուսնոյն եղերական մահէն զգացած վշտին հետեւանօք։

ՊԱՐՈՆ ՏԸ ՔԱԼԻՍ. — Կ. Պոլսոյ Աւստրիական դեսպանը, Պ. տը Քալիս, յոյժ ստիպողական դիմումներ ըրած է Սուլթանին, որովհետեւ Օսմանցի ոստիկաններ՝ Բըրիզրանտի մէջ, Աւստրիական Հիւպատոսին վրայ յարձակում գործած են։

Բ. Դրան հրամանին վրայ, կասկածելի ոստիկան մը ձերբակալուած է։ (Միայն մէ՞կ հատ...)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՋԱՐԴԵՐԸ. — Լոնտոնէն Սեպտեմբեր 20 թուականաւ քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ հակառակ Բ. Դրան զեկուցումներուն, ... Մուշի կարգապահութիւնը ... ... Կ. Պոլսէն, պաշտօնական հեռագիր մը կ'ըսէ թէ՝ Հայաստանի մէջ ջարդերը վերսկսուած են։ Ուրիշ հեռագրեր կը պնդեն թէ Սասունի վիճակը շատ ծանրացած է։ Անգլիական կառավարութիւնը իր Կ. Պոլսոյ Դեսպանին միջոցաւ պաշտօնական ծանօթագիր մը ուղղած է Բ. Դրան, կանխաւ անոր իմացնելու համար թէ՝ այն պարագային որ կարգապահութիւնը չի հաստատուի եւ յանցաւորները չի պատժուին, Տէրութիւնք պիտի միջամտեն՝ իրաց այս վիճակին վերջ մը դնելու համար եւ սպառնալեաց տակ պիտի պահանջեն բոլոր յանցաւորներու պատժուիլը. հակառակ պարագային Թուրքիան պատասխանատու պիտի նկատեն,

Միւս կողմէ Ֆրանսա՝ ծանուցագիր մը ուղղած է Տէրութիւններուն՝ զանոնք հրաւիրելու համար, կարելի եղածին չափ շուտ կարգադրել Հայկական Խնդիրը, նկատելով որ Թուրքիա անկարող է ընել զայն։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Նիւ-Եորքէն 21 Սեպտեմբեր թուականաւ ստացուած հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ՝ հաւատարի աղբիւրէ քաղուած տեղեկութեանց համաձայն, Պ. Ռօզվէլտ, Միացեալ Նահանգաց արդի Նախագահը՝ Անգլիոյ նկատմամբ անկեղծ յարգանքով մը կը վերաբերուի եւ Թրանսվալի պատերազմին համար Միացեալ-Նահանգաց չէզոքութիւնը պիտի պահուի հաստատապէս։

ԹՈՒՐՔ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ. — Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշած է արտաքսել Ֆըրանսական հողէն բոլոր Թուրք ուսանողները, Թուրքիոյ հետ իրենց յարաբերութեան խզմանը պատճառաւ։

Ամսոյս 21 ին Բարիզէն ստացուած տեղեկութիւնները կը յայտնեն թէ՝ այս լուրը՝ որ Ելտըզի Քէօշկին հաղորդուած է, Թուրք շրջանակներու մէջ մեծ յուզում յառաջ բերած է։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ. — Լոնտոնէն 21 սեպտեմբեր թուականաւ քաշուած հեռագիրներուն նայելով, Լորտ Քիչնէր կը տեղեկացնէ թէ՝ Ատէմպուրկի արեւմտեան կողմը Գնդապետ Ուիլէլմս գրաւած է Բօքի բոլոր Գօմանտօն, որ կը բաղկանայ 55 զինուորներէ եւ բոլոր Նըպարասայլերէն։

Գնդապետ Պրնսըն ալ գրաւած է Գարօլենայի Գօմանտօն, որ կը բաղկանայ 54 զինուորներէ, որոնց մէջ կայ Փ. Պօթա, որոնք 48 կառքերով կը փորձէին Օրանժ գետէն անցնիլ։

Քիւլթձինկըր Պօէր զօրավարը՝ յարձակմամբ գրաւած է Լըվաթս-Աքասթի բանակատեղին։ Թէեւ չէ յաջողած անցնիլ, սակայն մեծ կորուստներ պատճառած է Լըվաթսներուն, գնդապետը եւ Միւրայ հարիւրապետը սպաննուած են. Պօէրները թնդանօթ մը գրաւած են, որն որ ետ առնուած է փայլուն ճակատամարտէ մը յետոյ։

Պօթա զօրավարը 1500 զինուորներով եւ Թրանսվալի բոլոր գլխաւոր հրամանատարներով Էրմըլօի արեւելեան կողմէն դէպի Զուլուլանտ կը յառաջանայ։

Զօրավար Լիթըլթօն Պիւֆալօ-Ռիվըրի մօտ կը գտնուի կարեւոր ուժերով։

—Բիէթէրմարիցպուրկէն ստացուած վերջին հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ՝ Պօէրները գործօն արշաւանքներ կ'ընեն Օթ-Թիւկէլայի վրայ, ուր՝ անգլիական զօրագունդերը քանի մը հոգի կորսուած են։

Դրօշակի Սեպտ. ամսաթուոյն հետ հետեւեալ յաւելուածը կ'ստանանք, որոյ շահեկանութիւնը ի նկատի ունենալով նոյնութեամբ կ'արտատպենք։

ՎԵՐՋԻՆ ՇԱԲԱԹ. — Մուշ-Սասունեան խռովայոյզ լուրերը, տարածուած արդէն Եւրոպական շրջաններում, զուգադիպեցին քաղաքական երեք անցքերի, կապուած միմիանցից անկախ, ջոկ-ջոկ երկրներում, յօգուտ հայկական բարենորոգումների իրագործման։

Դրանք են

1. — Խաղաղութեան Համաժողովի որոշումը,

2. — Միացեալ Նահանգների Նախաձեռնութիւնը,

3. — Դիմումն ֆրանսիական արտաքին գործերի նախարարին։

Ուշ համարելով Դրօշակի առաջիկայ համարին սպասելը, շտապում ենք հայ հասարակութեան հաղորդել վերջին շաբաթուայ այդ անցքերի համառօտութիւնը՝ իբրեւ «յաւելուած» Օգոստոսի համարին։Մանրամասները ապագային։

I. ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ X-ՐԴ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

—

Միջազգային Խաղաղութեան համաժողովը, գումարուած Սեպտեմբերի 10-13ին Անգլիայի Գլասգօվ քաղաքում, իր երկրորդ օրուայ նիստը նուիրեց Հայկական հարցին. Բացի Բէրնի Միջազգային Բիւրօյի դիմումից, համաժողովին ներկայացուեց ֆըրանսերէն լեզուով տպած մի զեկուցագիր՝ Հայաստանի վիճակի վերաբերմամբ. Երկար վիճաբանութիւններից յետոյ, որոնց մասնակցում էին հայեր, ռուսներ, ֆրանսիացիներ եւ անգլիացի միսիօնարներ, համաժողովը ընդունեց հետեւեալ որոշումը.

«Խաղաղութեան 10-րդ Համաշխարհային ժողովը, գումարուած Գլասգօվում, 1901 թւի Սեպտեմբերին, տեղեկանալով Բէրնի Միջազգային խաղաղութեան Մշտական բիւրօյի զեկուցման, մի յիշատակագրի հայերի ներկայ վիճակի մասին Թիւրքիայում՝ ներկայացուած հայ հրապարակախօս Պ. Հ. Առաքելեանի միջոցով, եւ մի նամակի Միացեալ Նահանգների խաղաղութեան ընկերութիւնների կողմից.

«Նկատելով, որ Հայ ժողովրդի ապրուստ գրութիւնը բնաւ չէ բարելաւուել, որ կոտորածները եւ խժդժութիւնները շարունակւում են Հայաստանում, որ Բեռլինի դաշնագիրը ստորագրող Եւրոպական պետութիւնները ո՛չ մի հաւաքական ջանք չեն արել վերջ դնելու այս դժբախտ քրիստոնեայ ազգի վերաբերմամբ սիստեմագիւքաբար կատարւող անգթութիւններին, —

Վճռում է՝

«Ուղարկել Բեռլինի դաշնագիրը ստորագրող Եւրոպական պետութիւններին մի խնդրագիր, որպէսզի նրանք մի պաշտօնական կօնֆէրանս գումարեն՝ վճռելու համար Հայկական հարցը՝ գործադրելով 1895ի Մայիսի բարենորոգումների ծրագիրը, որ մշակել են անգլիական, ֆրանսական ու ռուսական կառավարութիւնները եւ ընդունել է նոյն իսկ սուլթանի կողմից»։

II. ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԻՒՆԸ

—

Սեպտեմբեր 10ին Գլասգօվի համաժողովը ստացաւ մի հեռագիր, որով հաղորդւում էր թէ՝ Միացեալ Նահանգների խաղաղութեան ընկերութիւնները մի ուղերձ են ստորագրել տալիս ամերիկական ժողովրդին, ուղղած «Միացեալ Նահանգների Նախագահին, որպէս զի վերջինս միջնորդէ Եւրոպական պետութիւնների առաջ՝ կօնֆէրանս գումարելու Հայկական հարցը լուծելու նպատակաւ»։ Հաղորդելով այդ, Ամերիկայի խաղաղութեան ընկերութիւնները խնդրում են Խաղաղութեան Համաժողովից՝ ուժ տալ իրենց ձեռնարկին։ Համաժողովի որոշումը, որ վերեւ բերեցինք, պարզ ապացոյց է, որ Խաղաղութեան ժողովը կատարելապէս կողմնակից հանդիսացաւ այդ գեղեցիկ առաջարկին։

III. ԴԻՄՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ

—

Պարիզի Temps լրագրի Սեպտեմբեր 14ի համարում, ի միջի այլոց, տպագրըուած է.

«Ֆրանսիական արտաքին գործերի Նախարար Պ. Դելկասէ այսօր ընդունեց Pro Armenia ի խմբագրապետ Պ. Պիէռ Քիառին, որը նորան յանձնեց minimum րէֆօրմների մի ծրագիր, Թիւրքաց Հայաստանի համար, կազմած Դրօշակեան Գործող Կոմիտէութեան ձեռքով»

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

—⟛o⟛—

Թիֆլիս 24 Սեպտեմբեր. — Գզօլոֆոսի մարդասպանութիւնը հաստատուած է։ Հինգշաբթի օրը դատավճիռը պիտի տրուի։

Լոնտոն 24 Սեպտեմբեր. — Լէյտիսմիթէն կը տեղեկացնեն թէ՝ Պօէրները 6 վագոն զըծէն դուրս հանած են Սթանտէրթընի եւ Վօլքրիւսթի միջեւ, 6 զինուորներ եւ 30 ձիեր կորսուած են։

Փարիզ 24 Սեպտեմբեր. — Ռուսական նոր փոխառութիւն մը հրապարակ հանուելու համար յարմար առիթի մը կ'սպասուի։

Փարիզ 24 Սեպտեմբեր. — Ֆրանքօ-թուրք պայքարին միջամտելու համար Թուրքիոյ ըրած դիմումը՝ Ռուսիա մերժած է։

Բրետորիա 25 Սեպտեմբեր. — Սեպտեմբեր 15էն ի վեր բռնուած Պօէր խմբապետները ցկեանս աքսորանքի դատապարտուած են։

Նաբօլի 25 Սեպտեմբեր. — Ժանտախտի 12 դէպքեր պատահած են նաւահանգստի գործաւորներուն մէջ։

Պեռլին 25 Սեպտեմբեր. — Չինաստանի պատուիրակ Չին Իշխանը՝ Հոկտեմբեր 1ին նաւ պիտի նստի Ճենովայէն եւ ուղղակի պիտի վերադառնայ. Չինաստանէն ստացած հըրամաններուն համեմատ։

Լոնտոն 26 Սեպտեմբեր. — Երկրին մէջ գտնուող Պօէր պաշտօնեաները կը յայտարարեն թէ՝ Քափի ապստամբները 15,000 են իսկ Պօթա՝ իր հրամանին տակ ունի 5,000 զինուորներ։

Լոնտոն 26 Սեպտեմբեր. — Տէյլի Քրօնիքլ կ'իմանայ Վաշինկթընէն թէ՝ Պ. Ռուզվէլթ որոշած է բացարձակ չեզոքութիւն մը պահել Հարաւային Ամերիկեան պատերազմին մասին եւ ո եւ է փոքրական պատգամաւորութիւն պաշտօնապէս չ'ընդունիլ։

Լոնտոն 26 Սեպտեմբեր. — Մաղկախտի ցաւալի համաճարակ մը ծագած է հոս, 160 հիւանդներ դարմանուելու վրայ են։

Թիֆլիս 26 Սեպտեմբեր. — Մաք-Քինլէյի սպանիչը Քզօլկոսի՝ ելեկտրականութեամբ սպաննուելու դատապարտուած է։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Ալժերիոյ լրագիրները կը ծանուցանեն թէ շատ հետաքրքրաշարժ ամուսնութիւն մը պիտի կատարուի այս օրերս Պլիտայի մէջ։

Բնիկ հրացանաձիգներու Ուճարի հարիւրապետը Թուաթէ վերադարձին, պիտի ամուսնանայ ֆրանսացի դեռատի աղջկան մը հետ որ երկրին մէջ մեծ ընտանիքներէն մէկուն կը պատկանի։ Իր ամուսնութեան առթիւ Ուճարի հարիւրապետը որ կրօնքով մահմէտական է՝ քրիստոնեայ պիտի մկրտուի և իր կնքահայրը պիտի ըլլայ Ռէիպէլ հրամանատարը որ ֆրանսայի Նախագահին բանբեր սպան (officier d'ordonnance) է։

Այս հաւատափոխութիւն. Ուճարիի բոլորտիքը իրարանցումի մէջ կը ձգէ։

Իսկ Էխօ-տը-Բարի կ'ըսէ թէ Պ. Լուպէ ամուսնութեան սակարիկին մէջ պիտի դնէ Պատուոյ Լէգէօնի Խաչը Ուճարի հարիւրապետին համար։

ԵԼԵՔՏՐԱՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԷԹՈՏ

Կ.-Գ. Ուզունեան վկայեալ Պալի (Զուիցերիա) Առողջապահական ու Հիւանդատածական հաստատութեննէն և միանգամայն իբր վիրաբուժի օգնական ու հիւանդապահ յաջողապէս գործելով ականաւոր վիրաբոյժ բժիշկ Տր. Քեւրչօի հետ, որոյ ստորագիր պատուաբեր վկայութիւնն ևս կը վայելէ, այժմ վերջնականապէս հաստատուած է քաղաքիս մէջ, և կը դարմանէ նոր բերել տուած ելեքտրական մեքենաներով, ջրաբուժական առողջապահական ու գիտական նորոգ կատարելագործեալ եղանակներով և մարձումով (massage) ամէն տեսակ մորթի, ջղային և իր ճիւղին վերաբերեալ ուրիշ հիւանդութիւններ։

Ի պահանջել հարկին, բժիշկներուն ու վիրաբուժներուն օժանդակել սիրով յանձն կ'առնու։

Իրեն խնամոց պէտք ունեցող անձինք կրնան գտնել զինքը առաւօտները 8 1/2-10 1/2, և կէս օրէն վերջ 2 1/2-4 իր բնակարանը պալատին դէմ նոր բացուած Շարա-էլ-Պօսթան փողոցին մէջ, յ'Ապտին, և առաւօտները 11-12 Տիար Ե. Աւագեանի դեղարանը։

Ամէն օր աղքատներուն համար ձրի արմանում։

ՍԹԱՐ ԼԱՅՖ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

—o—

Հիմնեալ 1843

Բացարձակ ապահովութիւն. — Զափաւոր ապահովագին. — Ապահովագրի հնութեան համաձայն չահու աւելութիւն. — Իրաւանց պահպանութիւն՝ ապահովագրի վճարմանց յապաղումի պահուն. — Զախող պարագաներու մէջ անմիջական հաշուեյարդարութիւն. — Շահու բաժանում ամէն ՀԻՆԳ ՏԱՐԻՆ մէկ անգամ։

Ս. ԼԷՕՆԱՐ

Ընդհանուր Ներկայացուցիչ Եգիպտոսի

ԳԻՐՔԵՐ ԵՒ ԹԵՐԹԵՐ

Ամերիկաբնակ մեր ազգայնոց կը ծանուցուի թէ՝ Երրորդ տարեշրջանի սկիզբէն «Արշալոյս» ի Գործակալութիւնը ստանձնած են ի Շիգակօ, Մ. Մ. Գարակավուռեան եւ ընկ. որոնք բացի «Արշալոյս»ին,

Բաժանորդագրութիւն կ'ընդունին նաեւ հետեւեալներէն.

ԱՆԱՀԻՏ, ազգային, գրական եւ գեղարուեստական ամսաթերթ. տարեկան բաժանորդագին տոլար 2։

ԳՈՒԹԱՆ, հանդէս հողագործական եւ ճարտարարուեստական, որ կը հրատարակուի Վարնայի մէջ ամիսը մէկ անգամ։ Տարեկանն է Տ. Յ. ճանապարհածախսով միասին։

ԱՐԱՐԱՏ մեր միակ հին կրօնական Ամսագիրը՝ որ կը հրատարակուի Ս. Էջմիածին։ Տարեկանն է մէկ տոլար միայն։

Նամակագրոյ կ'ընդունին, երբ ապսպրանքը 50 սէնթ եւ պակաս է. իսկ աւելիին համար պէտք է դրամ ղրկել Money orderով եւ կամ registeret նամակով։ Յանձնարարութիւնները կանխիկ կը կատարուին։

Տեղեկութիւններու համար դիմել

M. M. KARAGAVOORIAN et Co.

61 West Huron St.

CHICAGO III

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

ՇԱՐԱ ԱՊՏԻՒԼ-ԱԶԻԶԻ ՍԿԻԶԲԸ

Օսմանիյէ Դեղարանին դիմացի փողոցին մէջ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1 ՄԱՅԻՍ 1900

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՅՍի ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆին մէջ կը պատրաստուին Հայերէն եւ Եւրոպական լեզուներով ամէն տեսակ հրատարակութիւններ, մաքուր խնամքով։

Գիրքեր, Կանոնագիրներ, տեղեկագիրներ, շրջաբերականներ, Հրաւիրագրեր, Տոմսեր, Այցետոմսեր, Մակագիրներ եւ այլ եւ այլ վաճառականական յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին չափաւոր գներով։

Յանձնարարութեան եղած պահուն պէտք է համաձայնուած գնոյն կէսը կանխիկ վճարել եւ մնացեալը աւարտումէն անմիջապէս վերջ։

Տպարանը բաց է ամէն օր առաւօտեան ժամը 7 էն 12 եւ կէս օրէ վերջ 2 էն 7 ը։

ԳԱՌԼՕ Մ. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ
ՕքԷԼ ՄՈՆՖԵՐԱԹՕ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ վերջերս հաստատուած ըլլալով հրապարակս, կ'ընդունինք եւ կ'ստանձնենք ամէն տեսակ եւ ամէն ազգի ապրանաց յանձնարարութիւնք, ինչպէս ժամացոյցի, գոհարեղէնաց, արեւելեան եւ եւրոպական զանազան տեսակ գունաւոր եւ ճերմակ քարերու, Փօլոմպիական Ֆօնօկրաֆներու, ինչպէս նաեւ գրուած եւ անգիր խողովակներու — գօլան — (մեծաքանակ). եւրոպական նրբահիւս կողովիկներու եւ հատեղենաց եւայլն։

Մասնաւորապէս համաձայնած լինելով Պօլսոյ Անտէլիպ (Մարտիրոս Պէյլէրեան) տան հետ, որուն ապրանքները մեծ գնահատման արժանացած են նոյն իսկ եւրոպական հրապարակաց վրայ, միշտ ի մթեր ունինք յիշեալ հանրածանօթ տան ամէն տեսակ ապրանքները. ինչպէս Reproducteur Andelib (ֆօնօկրաֆի ասեղ) որ անմրցելի է հրապարակին վրայ, եւ Փօլոմպիական ֆօնօկրաֆներու ներկայացուցիչ Մ. Պատէօրի սքանչացման առարկայն եղած է։

Մեր տրամադրութեան տակ ունինք Անտէլիպի գործարանին զանազան նուագներն. ինչպէս Մանտոլին, Քանոն, Ուտ եւն. եւ ֆօնօկրաֆի համար տաճկական եղանակներու վրայ չափուած հին եւ նոր վարպետ երգողներու ընտիր Դօվաններ։

Կ'ստանձնենք կատարել Մաքսային ամէն տեսակ գործողութիւնք փութով եւ չափաւոր փոխարինութեամբ։

Կը գանձենք զանազան երկիրներու փոխանակագրեր։

Բաց աստի ընկերութիւնս Լոնտոնի, Պօլսոյ, Գահիրէի, Եաֆայի եւ Երուսաղէմի մէջ թղթակիցներ ունենալով, կ'ստանձնէ այդ տեղերուն համար ամէն տեսակ ներածում եւ արտածում։

Մեր հասցէն է CARLO M. BASMADJIAN et Cie. Okelle Monferrato Alexandrie

ՍԻՆԿԷՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐ

Պալաքի փողոց. Խաղնէտարի սեփականութիւն, Պրիսթօլ Օթէլի ճիշդ դիմաց, Գաֆէ Տը Լա Պուրսի կից։

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ 6500 ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՍԻՆԿԷՐ ներն են եւ առնցմէ մինչեւ ցարդ 17,000,000 ծախուած է։

400 է աւելի վկայականներով եւ մետալներով վարձատրուած, Երաշխաւորեալ մեքենաներ,

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական ցուցահանդիսին մէջ ստացած է։

ՀԱՅԹԱՑԹԻՉ ԲՐՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔԻՆ — ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԳՂԻՈՅ-ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ն. Ք. ԽՏԻՎԻԱԼ ՏԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ ՍԻՆԿԷՐ ի յանկանշին։

Գին ՉԱՓԱՒՈՐ

Ջրի դասեր և Նորոգութիւններ, ՍԻՆԿԷՐ մեքենային համար, յաճախորդաց տուներուն մէջ։

Վճարմանց Դիւրութիւն

Փոխանակութիւն հին մեքենայից Եւ նորոգութիւն ամէն կարի Մեքենայից

ՏՀԻ ՄԻՋՈՒԱԼ ԼԱՅՖ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՐՈՒՍՏԸ ԵՒ ԿԱՐԵՒՈՐԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1 ՄԻԼԵԱՐ 563,961 ՀԱԶԱՐ ՖՐԱՆՔ

Ապահովագրեալներուն կը բաժնէ ամենէն աւելի շահաբաժինները։

Ապահովագրեալներուն արդէն վճարած է կամ ի նպաստ իրենց գումարած է 3 ՄԻԼԵԱՐ 563,961 ֆրք որ գրեթէ աշխարհի ուրիշ որեւէ ընկերութենէ մէկ միլեար աւելի է։

Պ. Պ. ՔԻՐՁԻ ԵՒ Ժ. ՎԱԼՖԻՇ ընդհ. Ներկայացուցիչք ի Գահիրէ

Աշխարհի մէջ գտնուող ուրիշ որ և է ընկերութենէ աւելի երաշխաւորութիւններ, ընդարձակ գործառնութիւններ և հրապարակի վրայ աւելի ապահովագրութիւններ ունի և աւելի ապահովագին կը գանձէ։

ԱՆԹ. Թ. ՌԱԼԻ գլխաւոր գործակատար յ'Աղեքսանդրիա։

ԳԷՈՐԳ ԵԿԱՒՈՖ Ենթ-Գործակալ ի Գահիրէ

ՔԱՐԻՈՆՏԻ ԸՆՏԻՐ ԱՃՈՒԽ

Ունեի՞ք մինչեւ ցարդ հայ մը որ գիտնար մտածել թէ՝ ածուխն ալ մեծաքանակ սպառում կ'ունենայ եւ կրնայ կարեւոր չահ արտադրել ։

Առեւտուրի այդ ասպարէզն ալ օտարներուն թողուած էր։

Տիար Յակոբ Վարդանեան (Սանոսեանի քեռորդի) այժմ ամենաընտիր ածուխ վաճառականութեամբ կ'զբաղի եւ մրցում բացած է օտարներուն դէմ։

Դիմեցէ՛ք իր մթերանոցը Սուգ-Խոտար թիւ 17 եւ 18։

Անխարդախ կշիռ եւ չափաւոր գին։

ԱԶԴ

Քանի մը պատուաւոր տուներու մէջ խղճահարութիւն և երբեմն սպասաւորութիւն ըրած՝ և իր պարկեշտութիւնը վկայուած մէկը անգործ լինելով, կուզէ տունի մը մէջ գործեալ խոհարարութեան կամ սպասաւորութեան գործ մը ունենալ դիւրամատչելի գնով։

Դիմել Թերթիս Խմբագրատունը։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ